

01-2017

DET PØSER NED – OG DET BLIR STADIG VERRE

De siste 100 årene er nedbørsmengden over Norge økt med 20%, og det meste av denne økningen er kommet de siste 30 årene. Vi snakker om voldsomme vannmengder og økningen er nå tydelig for alle – fra år til år. Klimaendringene er en realitet.

I tillegg til at vannmengdene øker, er vår beredskap mot flom og overvann stadig dårligere. Noe skyldes at myndighetene mange steder har «fortettet» åpne områder med bygg og boliger og anlagt parkeringsplasser og andre anlegg som tetter igjen gamle vannveier og hindrer grunnen i å oppta og fjerne overflatevannet.

Resultatet av mer vann og dårligere avløpsmulighet for vannmengdene er selvsagt oversvømmelser og flomskader. Innbyggernes kjellere og parkeringsanlegg blir uforutsette «fordrøyningsbassenger» for overflatevannet. Dyrt for innbyggerne og for forsikringselskapene.

Problemene med de store mengdene av overflatevann kan ikke løses ved stadig større dimensjoner på avløpsrørene nede i bakken. Dessuten vil vi ikke ha mer overflatevann ned i avløpsrørene, for da havner det bare i renseanleggene og gir oversvømmelser. Og resultatet er at renseanleggene må kople inn nødventilene og slippe vannet forbi rensesystemene og rett ut i sjøer, bekker og hav med de miljøproblemene dette medfører. Derfor bør flomvann og kloakk separeres – flomvannet må ikke ende i avløpsrørene.

Løsningene ligger på flere plan:

For det første må alle avrenningsveier og flaskehalsar som stenger vannstrømmene avdekkes. De fleste større kommuner har kartlagt terrenget og elver og bekkefar til millimeteren. Ofte er det til hjelp å endre veivinkler, utbedre grøfter og styre vannstrømmene ut mot bekker og sjøer, idrettsparker,

åpne parkeringsplasser og andre steder der vannet kan samles midlertidig og renne vekk etter hvert som nedbøren avtar.

I København hadde man en voldsom flom for noen år tilbake. Danskene er nå i gang med å bygge flomveier og ta i bruk byens innsjøer som oppsamlingsdammer. Et prosjekt som totalt vil koste byen nærmere 4 milliarder kroner.

Ekstremregn er selvsagt ikke bare et problem for byer med trange gater og fortetning av bebyggelsen. Ekstreme vannmengder fører også til jord- og steinras, til at elver og bekker ikke makter å ta unna vannet slik at vannet må finne nye veier – ofte mot uskjermet bebyggelse.

Mange av landets kommuner har kommet langt i kartlegging, planarbeid og utbedring av flomveier. Andre har bare så vidt begynt. Dette er arbeid som må gjøres og prisen man må betale for ikke å ta fatt i problemene, vil beløpe seg til enorme summer på landsbasis. Det blir dyrt i lengden å bruke innbyggernes kjellere og garasjer som overvannsdeponier og å la flomdigre elver og bekker skylle bort hus og veier og jernbanelinjer!